

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 11.7.2007
COM(2007) 407 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

για την εφαρμογή, από το 2005, της απόφασης-πλαισίου του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών

[SEC(2007) 979]

1. ΜΕΘΟΔΟΣ

Κατ' εφαρμογή του άρθρου 34 της απόφασης-πλαίσιου του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών¹, η Επιτροπή υπέβαλε αναθεωρημένη έκθεση για την αξιολόγηση της εφαρμογής αυτής της πράξης (εφεξής «απόφασης-πλαίσιου») από το σύνολο των κρατών μελών.²

Η δεύτερη έκθεση, που παρουσιάζεται σήμερα, ανταποκρίνεται στην πρόσκληση του Συμβουλίου Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων, της 2ας Ιουνίου 2005³, που απέβλεπε στην επικαιροποίηση αυτής της αξιολόγησης έως την 1^η Ιουνίου 2007, μετά την ένταξη της Ρουμανίας και της Βουλγαρίας στην Ένωση την 1^η Ιανουαρίου 2007. Τα κριτήρια αξιολόγησης που εφαρμόστηκαν από την Επιτροπή για την παρούσα έκθεση, παραμένουν αφενός τα γενικά κριτήρια που χρησιμοποιούνται συνήθως για την αξιολόγηση της εφαρμογής των αποφάσεων-πλαisiών (αποτελεσματική εφαρμογή, σαφήνεια και ασφάλεια του δικαίου, πλήρης εφαρμογή, τήρηση της προθεσμίας μεταφοράς)⁴, και αφετέρου τα ειδικά κριτήρια του εντάλματος σύλληψης, τα οποία είναι ιδίως ο δικαστικός του χαρακτήρας, η αποτελεσματικότητά του και η ταχύτητά του.

Για την εκπόνηση της παρούσας έκθεσης, η Επιτροπή βασίζεται κατά κύριο λόγο στις νέες εθνικές διατάξεις με τις οποίες τίθεται σε εφαρμογή το ένταλμα σύλληψης, το κείμενο των οποίων της έχει κοινοποιηθεί από τα κράτη μέλη, στις παρατηρήσεις των κρατών αυτών σχετικά με την πρώτη έκθεση όπως δημοσιεύθηκαν⁵ καθώς και στις συμπληρωματικές πληροφορίες που διαβιβάστηκαν από τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου, ιδίως τις απαντήσεις που διατίθενται στο στατιστικό ερωτηματολόγιο που απευθύνθηκε στα κράτη μέλη από την Προεδρία του Συμβουλίου⁶ και τις εκθέσεις αξιολόγησης που συντάχθηκαν και αποχαρακτηρίστηκαν για το Βέλγιο⁷, τη Δανία⁸ και την Εσθονία⁹. Επιπλέον, η Επιτροπή διενήργησε διμερή διάλογο με τα εθνικά σημεία επαφής που καθορίστηκαν για αυτό το σκοπό και συμμετείχε στο διάλογο που καθιερώθηκε μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων σχετικά με το θέμα αυτό.¹⁰

¹ ΕΕ L 190 της 18.7.2002, σ. 1.

² COM(2005)63 και SEC(2005)267 της 23.2.2005, που αναθεωρήθηκαν από την COM(2006)8 και SEC(2006)79.

³ Ανακοίνωση τύπου του Συμβουλίου αριθ. 8849/05 της 3.6.2005, σ.10 και έγγραφο αριθ. 8842/1/05 της 19.5.2005.

⁴ COM(2001)771 της 13.12.2001, παράγραφος 1.2.2.

⁵ COPEN 118 της 2.9.2005.

⁶ COPEN 75 της 15.4.2005.

⁷ 16454/1/06 REV1 COPEN 128 της 3^{ης} Ιανουαρίου 2007.

⁸ 13801/1/06 REV1 COPEN 106 της 6^{ης} Δεκεμβρίου 2006.

⁹ 5301/01/07 REV1 COPEN 6 της 20^{ης} Φεβρουαρίου 2007.

¹⁰ Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προς το Συμβούλιο για την αξιολόγηση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, 2005/2175(INI) της 15.3.2006.

2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

2.1. Γενίκευση της πρακτικής παρά ορισμένες αρχικές δυσκολίες μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο

Η εφαρμογή του εντάλματος σύλληψης σημειώνει επιτυχία. Η παρούσα έκθεση αποδεικνύει την αυξανόμενη κάθε έτος σημασία της χρήσης του, η οποία επιτρέπει στην πράξη στους δικαστές να επιτυγχάνουν εύκολα παραδόσεις εντός δεσμευτικών και μειωμένων προθεσμιών σε σχέση με τις κλασικές διαδικασίες έκδοσης (βλέπε 2.1.1). Ωστόσο, η Επιτροπή επιθυμεί να υπενθυμίσει στην παρούσα έκθεση τις δυσκολίες μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο που έπρεπε να ξεπεραστούν το 2005, δυσκολίες εν μέρει συνταγματικού χαρακτήρα (2.1.2).

2.1.1. *Η χρήση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης έχει ενταχθεί πλήρως πλέον στην πρακτική*

Ο συνολικός όγκος των ανταλλασσόμενων αιτήσεων μεταξύ των κρατών μελών έχει αυξηθεί σημαντικά. Επομένως, το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης όχι μόνο έχει σχεδόν αντικαταστήσει τη διαδικασία έκδοσης στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά η χρήση του, λόγω των πλεονεκτημάτων του, είναι πολύ περισσότερο διαδεδομένη πλέον. Οι υπόλοιπες περιπτώσεις μη εφαρμογής αφορούν κατ' ουσία ορισμένους περιορισμούς που οφείλονται :

- στη μεταβατική εφαρμογή του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (άρθρο 32 / οι FR, IT και AT έχουν προβεί στις δέουσες δηλώσεις· αλλά οι δηλώσεις των CZ, LU, SI ήταν εσφαλμένες). Το άρθρο 30 παράγραφος 1 του ιταλικού νόμου ορίζει ωστόσο ότι οι διατάξεις του προαναφερθέντος νόμου εφαρμόζονται μόνο στις αιτήσεις εκτέλεσης ενταλμάτων σύλληψης που εκδόθηκαν και παραλήφθηκαν μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του, δηλαδή την 14^η Μαΐου 2005, πρόβλεψη που δεν συνάδει με την απόφαση-πλαίσιο. Η CZ και το LU έχουν εξάλλου προβεί σε δήλωση που δεν αντιστοιχεί στις διατάξεις του άρθρου 32 της απόφασης-πλαισίου όσον αφορά τα ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης για τα οποία η CZ και το LU είναι τόσο κράτη έκδοσης όσο και κράτη παραλαβής. Για την CZ, αυτή η δυσκολία επιλύθηκε μετά την έγκριση τροπολογίας στο νόμο μεταφοράς που άρχισε να ισχύει την 1^η Ιουλίου 2006. Επιπλέον, η CZ δέχεται πλέον και εκδίδει εντάλματα σύλληψης για γεγονότα που συνέβησαν πριν από την 1^η Νοεμβρίου 2004, εκτός όταν πρόκειται για τους υπηκόους της. Πράγματι, για τις αξιόποινες πράξεις που τελέστηκαν από Τσέχους πολίτες πριν από την 1^η Νοεμβρίου 2004, δεν υπάρχει δυνατότητα παράδοσης εκτός εάν εφαρμόζεται η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Έκδοσης και τα δύο πρωτόκολλά της, της 15^{ης} Οκτωβρίου 1975 και της 17^{ης} Μαρτίου 1978. Για τις αξιόποινες πράξεις που τελέστηκαν από Τσέχους πολίτες μετά την 1^η Νοεμβρίου 2004, η παράδοση εξαρτάται ωστόσο από τον όρο της αμοιβαιότητας.
- στην παράδοση υπηκόων (άρθρο 33/ η AT προέβη σε σχετική δήλωση στο Συμβούλιο· αλλά επίσης και η DE κατά τη διάρκεια τμήματος του έτους 2005-2006 και η CY και η CZ, δύο χώρες που επιτρέπουν την παράδοση των υπηκόων τους μόνο για πράξεις που τελέστηκαν μετά την 1^η Νοεμβρίου 2004 για την CZ και την 1^η Μαΐου 2004 για την CY). Για την PL, η παράδοση υπηκόων είναι δυνατή μετά από την τροποποίηση του νόμου στις 7 Νοεμβρίου 2006, αλλά εξετάζεται συστηματικά το διττό αξιόποινο.

Παρά την έλλειψη κοινού στατιστικού εργαλείου στα κράτη μέλη, τα δεδομένα που διαβιβάζονται από αυτά φαίνεται ότι επιβεβαιώνουν τη γενίκευση της πρακτικής του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και επιτρέπουν τη σκιαγράφηση των μεγάλων τάσεων που πιστοποιούν την αποτελεσματικότητα αυτής της διαδικασίας.

Καθόλη τη διάρκεια του 2005, εκδόθηκαν περίπου 6900 εντάλματα σύλληψης από τα 23 κράτη μέλη που κοινοποίησαν σχετικά με το θέμα αυτό δεδομένα¹¹, δηλαδή διπλασιάστηκε ο αριθμός τους σε σύγκριση με το 2004. Σε περισσότερες από 1770 περιπτώσεις, τα εκδοθέντα εντάλματα οδήγησαν στον εντοπισμό και τη σύλληψη του καταζητούμενου. Τα αριθμητικά στοιχεία για το 2006 που δεν είναι ακόμα επίσημα επιβεβαιώνουν αυτή την καθαρά αυξητική τάση από έτος σε έτος.

Η διαβίβαση των ενταλμάτων πραγματοποιήθηκε κυρίως από την Interpol (58 % του συνόλου των εκδοθέντων ενταλμάτων) ή/και από το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν, στα δεκατρία κράτη μέλη που έχουν πρόσβαση σε αυτό (52% του ίδιου συνόλου). Όσον αφορά το υπόλοιπο, τα ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης διαβιβάστηκαν συνήθως απευθείας μεταξύ των ενδιαφερόμενων κρατών μελών.¹² Το σύνολο των παραληφθέντων ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης που κοινοποιήθηκε από 23 κράτη μέλη, ήτοι περισσότερα από 8500 εντάλματα, είναι ανώτερο από το σύνολο των εκδοθέντων ενταλμάτων, διότι ένα ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης μπορεί να απευθύνεται σε περισσότερα κράτη μέλη.

Το 2005, περισσότεροι από 1770 καταζητούμενοι συνελήφθησαν βάσει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης στα 23 κράτη μέλη που προαναφέρθηκαν. Από όλες αυτές τις συλλήψεις ποσοστό μεγαλύτερο του 86 % κατέληξαν πράγματι σε παράδοση στο κράτος μέλος έκδοσης (δηλαδή παραδόθηκαν 1532 άτομα) (60 % το 2004). Μεταξύ των παραδοθέντων το 2005, οι μισοί παραδόθηκαν με τη συγκατάθεσή τους (ένα τρίτο το 2004). Επίσης, περισσότερο από το ένα πέμπτο των παραδοθέντων το 2005 εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν υπήκοοι (ή κάτοικοι) του κράτους μέλους που συγκατατέθηκε στην παράδοσή τους, ενώ στις μισές περιπτώσεις ζητήθηκαν εγγυήσεις δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 3 της απόφασης-πλαισίου.

Τα άλλα είδη εγγυήσεων, που μπορούν να απαιτηθούν σε περίπτωση ερήμην εκδίκασης της υπόθεσης ή ποινής ισόβιας κάθειρξης, πολύ σπάνια ζητούνται, εκτός από ορισμένα κράτη μέλη όπως οι NL που τα απαιτούν συστηματικά, γεγονός που δημιουργεί προβλήματα στις χώρες εκτέλεσης.

Συνολικά, τα διαθέσιμα για το 2005 δεδομένα επιβεβαιώνουν ότι με το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης οι παραδόσεις πραγματοποιούνται σε συντομότερες προθεσμίες από ότι άλλοτε. Η μέση διάρκεια εκτέλεσης αίτησης που ανερχόταν σε περίπου ένα έτος με το παλαιό καθεστώς έκδοσης, επί του παρόντος μειώθηκε σε λιγότερο από 6 εβδομάδες, και ακόμα και σε 11 ημέρες στις συχνές περιπτώσεις¹³ όπου ο συλληφθείς συγκατατίθεται στην παράδοσή του (αντίστοιχα περίπου 45 και 15 ημέρες το 2004). Ωστόσο, αυτός ο μέσος όρος δεν πρέπει να αποκρύπτει το γεγονός

¹¹ Το BE και η DE δεν μπόρεσαν να κοινοποιήσουν αριθμητικά στοιχεία για το 2005 (COPEN 52 9005/4/06 REV 4 της 30.06.2006 όπως συμπληρώθηκε από το REV 5 της 18^{ης} Ιανουαρίου 2007).

¹² Το άθροισμα των αριθμητικών στοιχείων 58% και 52% είναι μεγαλύτερο του 100% διότι το ίδιο ένταλμα μπορεί να διαβιβασθεί μέσω περισσότερων οδών.

¹³ Οι στατιστικές για την IE (απάντηση στο ερώτημα 7.2 «μεταξύ μια εβδομάδας και ενός έτους») δεν συμπεριλήφθηκαν (COPEN 52 REV 4 της 30.06.2006).

ότι οι προθεσμίες παράδοσης ορισμένων χωρών (ΙΕ και UK) υπερβαίνουν κατά πολύ τις ανώτατες προθεσμίες που καθιέρωσε η απόφαση-πλαίσιο, γεγονός για το οποίο η Επιτροπή εκφράζει τη λύπη της. Το 2005, η Επιτροπή σημείωσε περίπου 80 υποθέσεις (ήτοι ποσοστό μικρότερο από το 5% των παραδόσεων) όπου η προθεσμία των 90 ημερών που προβλέπεται στο άρθρο 17 παράγραφος 4 της απόφασης-πλαισίου δεν μπόρεσε να τηρηθεί. Η Επιτροπή επιθυμεί να επισημάνει ότι ακόμα και εάν η κοινοποίηση στην Eurojust όλων των περιπτώσεων καθυστέρησης διενεργείται συστηματικά από ορισμένες χώρες, αυτό δεν ισχύει για όλες και ότι όλα τα κράτη μέλη πρέπει να καταβάλουν προσπάθειες προς αυτή την κατεύθυνση.

Σε πρακτικό επίπεδο, εάν και το έντυπο του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης που προσαρτάται στην απόφαση-πλαίσιο (άρθρο 8) ικανοποιεί σχεδόν όλα τα κράτη μέλη, η πείρα αποδεικνύει ότι τα τμήματα που αφορούν την ταυτότητα του προσώπου και την περιγραφή των γεγονότων πρέπει να συμπληρώνονται με πολύ μεγάλη προσοχή.¹⁴ Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι το ευρωπαϊκό δικαστικό δίκτυο διέθεσε πληροφορίες σε ηλεκτρονική μορφή για τη διευκόλυνση της εξεύρεσης των αρμόδιων εθνικών δικαστικών αρχών (άρθρο 10 παράγραφος 1)¹⁵ και ότι η Eurojust δημοσίευσε κατευθυντήριες γραμμές για να βοηθήσει στην επίλυση των συρροών αιτήσεων (άρθρο 16 παράγραφος 2).¹⁶

2.1.2. Οι δυσκολίες μεταφοράς συνταγματικού χαρακτήρα σε ορισμένα κράτη μέλη, σήμερα έχουν ξεπεραστεί.

Η σύγκρουση κανόνων εμπόδισε προσωρινά το 2005 και το 2006 την πλήρη εφαρμογή της απόφασης-πλαισίου στους κόλπους της Ένωσης. Πράγματι, οι εθνικές διατάξεις εφαρμογής κρίθηκαν, εν όλω ή εν μέρει, αντισυνταγματικές σε ορισμένα κράτη μέλη (PL, DE, CY) κατά τη διάρκεια του 2005. Η Επιτροπή διαπιστώνει με ικανοποίηση ότι αυτές οι δυσκολίες ξεπεράστηκαν και δεν αποτελούν πλέον σήμερα εμπόδια για την εφαρμογή του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης.

Στην πρώτη περίπτωση (PL), μόνο η διάταξη του νόμου που επέτρεπε την παράδοση υπηκόων κρίθηκε αντισυνταγματική (άρθρο 55 παράγραφος 1). Αυτή η διάταξη συνεχίστηκε ωστόσο να εφαρμόζεται μέχρι τις 6.11.2006, προθεσμία που είχε ταχθεί από το Συνταγματικό Δικαστήριο προκειμένου να δοθεί χρόνος στην κυβέρνηση για να επιτύχει τη συμμόρφωση του συντάγματος προς τις ευρωπαϊκές υποχρεώσεις.¹⁷ Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου επομένως η PL συνέχισε να παραδίδει τους υπηκόους της. Ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας της Πολωνίας τροποποιήθηκε μετά την αναθεώρηση του συντάγματος της 7ης Νοεμβρίου 2006. Παρόλο που αυτές οι τροπολογίες άρχισαν να ισχύουν την 26η Νοεμβρίου 2006¹⁸, το νέο άρθρο 55 του Συντάγματος αποτέλεσε αντικείμενο άμεσης εφαρμογής στο πολωνικό δίκαιο από την 7η Νοεμβρίου 2006 σύμφωνα με την απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου.

¹⁴ RJE 6 της 31.3.2006.

¹⁵ <http://www.ejn-crimjust.eu.int>

¹⁶ Παράρτημα II της ετήσιας έκθεσης της Eurojust για το 2004.

¹⁷ Απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου (PL) P 1/05 της 27.4.2005, στην επίσημη συλλογή αποφάσεων του Συνταγματικού Δικαστηρίου (Orzecznictwie Trybunalu Konstytucyjnego. Zbiór uzasadnionych) 2005 σειρά A αριθ. 4, στοιχείο 42.

¹⁸ Άρθρα 607p, 607t, 607w του Πολωνικού Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Αντίθετα, στη δεύτερη περίπτωση (DE), το Συνταγματικό Δικαστήριο έκρινε αναγκαία την ακύρωση του συνόλου του νόμου που εκδόθηκε για την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, διότι ορισμένες διατάξεις του ήταν αντίθετες με το Θεμελιώδη Νόμο. Συνεπώς, μεταξύ της 18.7.2005 και της 2.8.2006, ημερομηνίας έναρξης ισχύος του νέου νόμου μεταφοράς στο γερμανικό δίκαιο, η DE είχε παύσει να παραδίδει ή ακόμα και να εκδίδει τους υπηκόους της. Δεχόταν μόνο να παραδίδει άλλους καταζητούμενους με το καθεστώς της έκδοσης. Αντίθετα, συνέχιζε να εκδίδει ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης που απευθύνονταν σε άλλα κράτη μέλη.¹⁹

Αυτή η κατάσταση δημιούργησε μια πρωτόγνωρη περίοδο νομικής αβεβαιότητας. Δύο κράτη μέλη (ES και HU) επικαλούμενα την αρχή της αμοιβαιότητας αρνούσαν κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου να αναγνωρίσουν τα ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης που εξακολουθούσε να εκδίδει η DE. Οι ES και HU θεωρούσαν πράγματι ότι εφόσον η DE δεν εφάρμοζε πλέον την αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης δεν έπρεπε με τη σειρά της να απαιτεί από τα άλλα κράτη μέλη να δέχονται τις αιτήσεις της για παράδοση μη υπηκόων. Αυτή η κατάσταση έληξε στις 2.8.2006 με την έναρξη ισχύος του νέου νόμου για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο που θεσπίστηκε στις 20 Ιουλίου 2006.

Στην τρίτη περίπτωση (CY), το Ανώτατο Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι η παράδοση Κυπρίων ήταν αντισυνταγματική, υποχρεώνοντας την κυβέρνηση, όπως και στην PL, να αναθεωρήσει το σύνταγμα, το οποίο άρχισε να ισχύει με τη νέα του μορφή την 28^η Ιουλίου 2006²⁰. Το νέο άρθρο 11 που τροποποιήθηκε με αυτό τον τρόπο εισάγει ωστόσο χρονικό περιορισμό στη δυνατότητα παράδοσης υπηκόων, η οποία είναι δυνατή μόνο για τις πράξεις που τελέστηκαν μετά την ημερομηνία προσχώρησης της CY στην Ένωση, ήτοι την 1η Μαΐου 2004. Το αναθεωρημένο σύνταγμα επιτρέπει επίσης την έκδοση Κυπρίων για πράξεις που τελέστηκαν μετά την αναθεώρηση βάσει των διεθνών συμβάσεων που έχουν κυρωθεί από την CY.

Εξάλλου, πρέπει να σημειωθεί ότι σε πολλά άλλα κράτη μέλη, τα ανώτατα δικαιοδοτικά όργανα αντιθέτως στήριζαν τις εθνικές διατάξεις που επιτρέπουν την παράδοση υπηκόων της χώρας (CZ²¹, EL, PT, κ.λπ.). Το Συνταγματικό Δικαστήριο της CZ κατέληξε σχετικά με το θέμα αυτό σε ευνοϊκή θέση για την ορθή μεταφορά της απόφασης-πλασιού. Το Δικαστήριο αυτό στην απόφασή του της 3^{ης} Μαΐου 2006, αρνήθηκε να ακυρώσει το νόμο μεταφοράς του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, υπενθυμίζοντας ότι τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να έχουν αμοιβαία εμπιστοσύνη στα δικαστικά τους συστήματα, ακόμα και στις ποινικές υποθέσεις, και ότι οι Τσέχοι πολίτες που δικαιούνται της ευρωπαϊκής ιθαγένειας πρέπει όχι μόνο να απολαμβάνουν τα συναφή δικαιώματα αλλά και να συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτό το καθεστώς. Συνεπώς, η προσωρινή παράδοση Τσέχου υπηκόου για να δικαστεί ή για να εκτίσει ποινή δεν είναι αντίθετη με το σύνταγμα της Τσεχίας και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι εμποδίζει την ορθή μεταφορά κανόνα ευρωπαϊκού δικαίου.

¹⁹ Απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου (DE) της 18.7.2005, BvR 2236/04, επίσης διατίθεται στο 58 NJW (Neue Juristische Wochenschrift) 2289 (2005).

²⁰ Απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου (CY) της 7.11.2005, Αρ. 294/2005 (διατίθεται επίσης περίληψη στα αγγλικά : έγγραφο του Συμβουλίου αριθ.14285/05 της 11.11.05).

²¹ Απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της 3^{ης} Μαΐου 2006, 434/2006 Sb.

Σε γενικές γραμμές, αυτό τονίζει τη σημασία που τα κράτη μέλη πρέπει να προσδώσουν στη δημιουργία μεγαλύτερης συνοχής στις εσωτερικές έννομες τάξεις τους ενόψει της μεταφοράς των αποφάσεων-πλαisiών. Τέλος, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που εκδόθηκε επί προδικαστικών ερωτημάτων, υποβληθέντων από το Βελγικό Διαιτητικό Δικαστήριο, δυνάμει του άρθρου 35 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στο πλαίσιο αυτής της υπόθεσης, ένα σωματείο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με τίτλο *Advocaten voor de Wereld*, προσέφυγε ενώπιον του Βελγικού Διαιτητικού Δικαστηρίου κατά του νόμου της 19^{ης} Δεκεμβρίου 2003²² που μετέφερε στο ΒΕ την απόφαση-πλαίσιο, επικαλούμενο ότι ο νόμος αυτός δεν ήταν συμβατός με τα άρθρα 10 και 11 του βελγικού συντάγματος. Το Συνταγματικό Δικαστήριο ανέστειλε την έκδοση απόφασης και αποφάσισε να υποβάλει δύο προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο σχετικά με τη συμβατότητα της απόφασης-πλαisiού με το άρθρο 34 παράγραφος 2 στοιχείο β) της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με το οποίο οι αποφάσεις-πλαίσια μπορούν να εκδίδονται με σκοπό μόνο την προσέγγιση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών, και σχετικά με τη συμβατότητα της κατάργησης του ελέγχου της απαίτησης του διττού αξιόποινου με το άρθρο 6 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδίως με την αρχή «ουδεμία ποινή άνευ νόμου» και με την αρχή της ισότητας και της απαγόρευσης των δυσμενών διακρίσεων τις οποίες εγγυάται η εν λόγω διάταξη.

Ο Γενικός Εισαγγελέας κ. Colomer στα συμπεράσματά του κατέληξε ότι η απόφαση-πλαίσιο δεν ήταν αντίθετη με τα άρθρα 34 παράγραφος 2 στοιχείο β) και 2 παράγραφος 2 και ότι δεν παρέβαινε την αρχή «ουδεμία ποινή άνευ νόμου» ούτε τις αρχές της ισότητας και της απαγόρευσης των δυσμενών διακρίσεων. Το Δικαστήριο στην απόφασή του²³ ακολούθησε τη γνώμη του Γενικού Εισαγγελέα και απέρριψε το σύνολο των ισχυρισμών που επικαλέστηκε το σωματείο *Advocaten voor de Wereld*.

Εφεξής, ο απολογισμός του συστήματος παράδοσης που εγκαινιάστηκε από την απόφαση-πλαίσιο είναι σε μεγάλο βαθμό θετικός.

2.2. Ο θετικός σε μεγάλο βαθμό απολογισμός της μεταφοράς

2.2.1. Τα νέα μέτρα εφαρμογής που κοινοποιήθηκαν από το 2005

Τα νέα εθνικά νομοθετικά μέτρα που λήφθηκαν από τα κράτη μέλη βοήθησαν ειδικότερα να διευκρινιστεί η νομική βάση ώστε να γίνει δυνατό σε εθνικό επίπεδο :

- να συνεχιστεί η εκτέλεση της ποινής έναντι του καταζητούμενου (άρθρο 4 παράγραφος 6/ΒΕ).²⁴

²² *Moniteur belge* της 22ας Δεκεμβρίου 2003, Δεύτερη έκδοση, σ. 60075.

²³ Απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Μαΐου 2007, C-303/05, που δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή Νομολογίας.

²⁴ Παράγραφος 2.2.1 της 1^{ης} έκθεσης.

- να συλληφθεί προσωρινά πρόσωπο κατά του οποίου έχει σταλεί σήμα της Interpol που καταχωρίζεται από κράτος μέλος που δεν συμμετέχει ακόμα στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν (άρθρο 9 παράγραφος 3/NL, SE, PL).²⁵
- να επιτραπεί η παρεμπόδιση παράδοση (για τις αξιόποινες πράξεις που δεν υπάγονται όλες στο πεδίο εφαρμογής της απόφασης-πλαίσιου) (HU).²⁶

Τα μέτρα αυτά ανταποκρίνονται σε ανάγκη που εντοπίστηκε ήδη από την πρώτη έκθεση και επιβεβαιώθηκε στην πράξη. Πρέπει να θεωρηθούν ως καλές πρακτικές για τα κράτη μέλη που δεν προσφέρουν ακόμα τις ίδιες δυνατότητες.

Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι :

- η CZ τροποποίησε το νόμο μεταφοράς της για να δώσει πλήρη αναδρομική ισχύ στο ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης.²⁷ Αυτή η τροπολογία άρχισε να ισχύει την 1^η Ιουλίου 2006. Όπως σημειώνεται ανωτέρω παραμένει ωστόσο ένα χρονικό όριο για τους υπηκόους της χώρας. Πράγματι, το ένταλμα σύλληψης δεν μπορεί ακόμα να εφαρμοστεί στις αξιόποινες πράξεις που τελέστηκαν από Τσέχους πολίτες πριν από την 1^η Νοεμβρίου 2004.
- Η DE θέσπισε νέο νόμο μεταφοράς στις 20 Ιουλίου 2006, ο οποίος άρχισε να ισχύει στις 2 Αυγούστου 2006 και ο οποίος επιτρέπει τη συμμόρφωση με την προαναφερόμενη απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Το άρθρο 80 του νέου γερμανικού νόμου ερμηνεύόμενο σύμφωνα με την απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου προβλέπει ωστόσο ότι σε «μεικτές» περιπτώσεις για τις οποίες δεν θα υπάρχει σαφής εθνική ή μη εθνική αναφορά, πρέπει να διενεργείται έλεγχος του διττού αξιοποίνου καθώς και στάθμιση μεταξύ της αποτελεσματικότητας της δίωξης και της απαγγελθείσας κατηγορίας, γεγονός που φαίνεται να αντιβαίνει την απόφαση-πλαίσιο.
- Η MT θέσπισε νέο νόμο ο οποίος τροποποιεί τον νόμο μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο σχετικά με το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης που άρχισε να ισχύει στις 19 Σεπτεμβρίου 2006.

Κατόπιν της πρώτης έκθεσης της Επιτροπής, η SI εξέφρασε την πρόθεσή της όπως και η CZ, να τροποποιήσει τη νομοθεσία της για να δώσει πλήρη ισχύ στο ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης. Την 1^η Ιουνίου 2007, αυτή η τροποποίηση δεν είχε ακόμα πραγματοποιηθεί.

2.2.2. Παρατηρήσεις και νέες πληροφορίες που παρασχέθηκαν μετά από την πρώτη αξιολόγηση

Τα περισσότερα κράτη μέλη απάντησαν γραπτώς στην πρώτη έκθεση της Επιτροπής. Οι παρατηρήσεις τους, που δημοσιεύθηκαν από το Συμβούλιο,²⁸ οδήγησαν τις υπηρεσίες της Επιτροπής να αναθεωρήσουν εν μέρει το έγγραφο που προσαρτάται

²⁵ Παράγραφος 2.2.2 της 1^{ης} έκθεσης.

²⁶ Άρθρο 2 της ευρωπαϊκής Σύμβασης Έκδοσης της 13.12.1957 του Συμβουλίου της Ευρώπης.

²⁷ Παράγραφος 2.1.1 της 1^{ης} έκθεσης.

²⁸ http://ue.eu.int/cms3_Applications/applications/PolJu/details.asp?lang=FR&cmsid=545&id=66

στην παρούσα έκθεση. Μεταξύ αυτών των παρατηρήσεων, οι περισσότερες από τις μισές αποτελούνται από πληροφορίες που τα κράτη μέλη όφειλαν αρχικά να έχουν διαβιβάσει στην Επιτροπή βάσει του άρθρου 34 της απόφασης-πλαίσίου, το ένα τέταρτο δικαιολογείται από σφάλματα στα γεγονότα ή στην ερμηνεία στην πρώτη έκθεση, ενώ οι υπόλοιπες απορρέουν από εκτιμήσεις που η Επιτροπή δεν μπορεί να συμμαριστεί ή πρόκειται για απλές παρατηρήσεις.

Ενόψει αυτών των παρατηρήσεων, μολονότι τα γενικά συμπεράσματα της πρώτης αναθεωρημένης έκθεσης της Επιτροπής παραμένουν τα ίδια, ο απολογισμός της μεταφοράς φαίνεται καλύτερος αλλά η προσπάθεια συμμόρφωσης προς την απόφαση-πλαίσιο πρέπει να συνεχιστεί.

2.2.3. Η προσπάθεια που πρέπει να συνεχιστεί ακόμα

Οι βελτιώσεις που επέφεραν από το 2005 και μετά τα κράτη μέλη στη μεταφορά της απόφασης-πλαίσίου, η οποία σε γενικές γραμμές φαίνεται ικανοποιητική, δεν καλύπτουν ωστόσο τις σημαντικότερες ελλείψεις που τονίστηκαν από την Επιτροπή στην προηγούμενη έκθεσή της.

Υπενθυμίζεται ότι, εκτός από τα προαναφερθέντα προβλήματα σχετικά με τη χρονική εφαρμογή του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (CZ και PL για τους υπηκόους τους, LU, SI) και την παράδοση υπηκόων (CY), είναι λυπηρό ότι εξακολουθούν να υφίστανται οι ακόλουθες ελλείψεις στη μεταφορά :

- τροποποίηση των ελάχιστων απαιτούμενων κατώτατων ορίων ποινών (άρθρο 2 / NL, AT, PL· άρθρο 4 παράγραφος 7 στοιχείο β) / UK)·
- επαναφορά του ελέγχου του διττού αξιοποίνου όσον αφορά το σύνολο του καταλόγου των 32 κατηγοριών αξιόποινων πράξεων (άρθρο 2 / IT) ή μόνο μιας κατηγορίας (BE, SI²⁹, UK – όταν μέρος της αξιόποινης πράξης τελείται εντός της εθνικής επικράτειας, PL με συστηματικό τρόπο για τους υπηκόους της)·
- ορισμός εκτελεστικού οργάνου ως αρμόδιας δικαστικής αρχής εν όλω (άρθρο 6 / DK) ή εν μέρει (DE, EE, LV, LT)·
- εξουσία λήψης αποφάσεων που παρέχεται στις κεντρικές αρχές, καθ' υπέρβαση του απλού επικουρικού ρόλου που επιτρέπεται να ανατεθεί σε αυτές από την απόφαση-πλαίσιο (άρθρο 7 / EE, IE, CY)·
- αλλαγή των λόγων υποχρεωτικής μη εκτέλεσης (άρθρο 3 παράγραφος 1 / DK, IE· άρθρο 3 παράγραφος 2 / IE) ή ακόμα, εισαγωγή λόγων άρνησης που υπερβαίνουν την απόφαση-πλαίσιο (άρθρο 1 παράγραφος 3 / EL, IE, IT, CY, PL) ή που δεν προβλέπονται από αυτή, όπως οι λόγοι που βασίζονται στην εφαρμογή συνθηκών ή συμβάσεων που δεν έχουν ρητά αποκλεισθεί από την απόφαση-πλαίσιο (άρθρο 3 / NL, UK). Ο νέος νόμος της MT για την τροποποίηση του νόμου μεταφοράς του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης κατήργησε ωστόσο ορισμένους λόγους άρνησης όπως αυτούς που βασίζονται σε άδικες και καταπιεστικές περιστάσεις του άρθρου 16 παράγραφος 2 του εθνικού νόμου·

²⁹ Νομοσχέδιο που προβλέπεται από τη SI για το 2007.

- απαίτηση συμπληρωματικών προϋποθέσεων (άρθρο 5 παράγραφος 1 / MT, UK· άρθρο 5 παράγραφος 3 / NL, IT) ή αναφορών ή στοιχείων που δεν προβλέπονται από το έντυπο (άρθρο 8 παράγραφος 1 / CZ, IT, MT). Όσον αφορά την CZ, η Επιτροπή ενημερώθηκε ότι μια εγκύκλιος του Υπουργείου Δικαιοσύνης της 19^{ης} Μαΐου 2006 προβλέπει ότι το έντυπο που θα χρησιμοποιείται για την έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης θα είναι εκείνο που περιλαμβάνεται στην απόφαση-πλαίσιο, καθώς η εγκύκλιος αποτελεί νομοθετική πράξη στο τσεχικό δίκαιο. Εξάλλου, η αίτηση συμπληρωματικών πληροφοριών επιβάλλεται μόνο στις τσεχικές δικαστικές αρχές όταν αυτές ενεργούν ως αρχές έκδοσης. Στην πράξη, φαίνεται ότι ορισμένες χώρες (UK, IE) ζητούν σχεδόν συστηματικά συμπληρωματικές πληροφορίες, και απαιτούν ακόμα και την εκ νέου έκδοση εντάλματος σύλληψης, γεγονός που αφενός δημιουργεί προβλήματα σε ορισμένες χώρες των οποίων η νομοθεσία δεν επιτρέπει κάτι τέτοιο, και αφετέρου παρατείνει σημαντικά τη διάρκεια των διαδικασιών·
- όσον αφορά την παράδοση υπηκόων, η εισαγωγή χρονικού περιορισμού (άρθρο 4 παράγραφος 6 / CZ και PL για τους υπηκόους) ή η επαναφορά του ελέγχου του διττού αξιοποίνου (άρθρο 5 παράγραφος 3 / NL, PL), καθώς και η μετατροπή της επιβληθείσας ποινής σε άλλο κράτος μέλος (CZ, NL, PL)·
- διαδικαστικές ανακρίβειες στο πλαίσιο της συγκατάθεσης του καταζητούμενου (άρθρο 13 / DK· άρθρο 14 / DK).
- ποικιλία των πρακτικών στον τομέα της «παρεμπίπτουσας παράδοσης» (περίπτωση στην οποία το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης αφορά όχι μόνο μια αξιόποινη πράξη που προβλέπεται από την απόφαση-πλαίσιο αλλά και άλλες αξιόποινες πράξεις που δεν υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της απόφασης-πλαισίου) λόγω της έλλειψης ρητής διάταξης στην απόφαση-πλαίσιο (άρθρο 16). Μια ανάλογη παράδοση είναι δυνατή σε τουλάχιστον 9 κράτη μέλη (DK, DE, EE, ES, FI, LV, LT, AT, SE). Στη Γαλλία, εναπόκειται στο δικαστή να αποφασίσει εάν είναι δυνατή μια ανάλογη παράδοση, διότι ο νόμος δεν προβλέπει αυτή την περίπτωση·
- έλλειψη μέγιστης προθεσμίας για απόφαση των ανώτατων δικαιοδοτικών οργάνων (άρθρο 17 / CZ, MT, PT, SK, UK) ή συνολική μέγιστη προθεσμία που υπερβαίνει τον κανόνα των 60 ημερών (BE) ή το ανώτατο όριο των 90 ημερών σε περίπτωση αναίρεσης (FR, IT).

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η παρούσα έκθεση επιβεβαιώνει τα γενικά συμπεράσματα που εξήχθησαν για το 2004. Παρά την αρχική καθυστέρηση που έφθασε μέχρι και τους 16 μήνες (IT) και την αναστάτωση που προκλήθηκε από τις συνταγματικές δυσκολίες σε τουλάχιστον δύο κράτη μέλη (DE κατά τη διάρκεια τμήματος του 2005 και του 2006, CY), η εφαρμογή της απόφασης-πλαισίου είναι επιτυχής. Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης χρησιμοποιείται σε όλα τα κράτη μέλη, στα οποία συμπεριλαμβάνονται η BU και η RO από την 1^η Ιανουαρίου 2007. Ο θετικός του αντίκτυπος επιβεβαιώνεται καθημερινά, τόσο όσον αφορά τη δικαστικοποίηση, την αποτελεσματικότητα όσο και την ταχύτητα, πάντα με σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Μολονότι ορισμένες βελτιώσεις της μεταφοράς εμφανίστηκαν καθαρά το 2005, αυτές οι διορθώσεις είναι ακόμα οριακές. Ο κατάλογος των κρατών μελών που πρέπει να καταβάλουν προσπάθειες για να συμμορφωθούν πλήρως προς την απόφαση-πλαίσιο (ιδίως CZ, DK, EE, IE, IT, CY, LU, MT, NL, PL, SI, UK) παραμένει μεγάλος.

Δεδομένου του χαρακτήρα της, η παρούσα αξιολόγηση δεν θίγει μια μεταγενέστερη και εμπειριστατωμένη ανάλυση της πρακτικής. Για αυτό το λόγο, συμπληρωματικά, η Επιτροπή συμμετέχει πλήρως στο εγχείρημα της αμοιβαίας αξιολόγησης (αξιολόγηση μεταξύ ομότιμων) που αφορά την εφαρμογή του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και επιχειρεί στην παρούσα έκθεση καθώς και στο επισυναπτόμενο παράρτημα να τονίσει τις πρακτικές πτυχές της εφαρμογής της απόφασης-πλαισίου στα 27 κράτη μέλη.